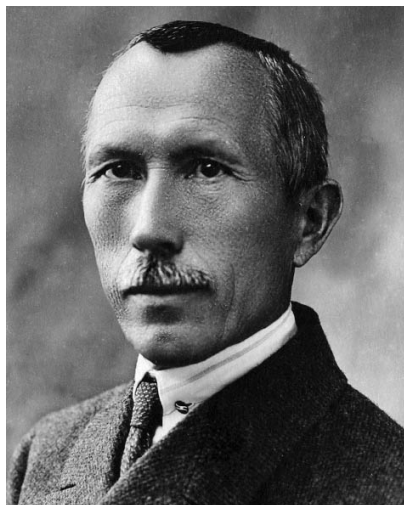

КАПЕЛЬГОРОДСЬКИЙ Пилип Йосипович (псевд.: Успенець, Хлібороб; 14(26). 11. 1882, с. Городище, нині Недригайлів. р-ну Сум. обл. — 21. 02. 1942) — письменник, журналіст. Батько [Надії](#), дід [Нонни Капельгородських](#). Член «Плугу». Навч. у Полтав. семінарії (1897–1902), виключ. за організацію бунту семінаристів та участь у рев. гуртках. На Кубані 1903–09 учителював у с. Успенське; знову брав участь у рев. русі, був ув'язнений і висланий. Працював у г. «Терек» (Орджонікідзе, нині Владикавказ, РФ), учителював. Обраний 1910 кер. заг. сходу (нізамі) ногайців. Здійснив низку госп.-екон. і культурно-побут. заходів та реформ, спрямов. на збереження ногай. народу, написав його історію 12–20 ст. 1918 повернувся в Україну. Ред. г. «Вісті ревкому», секр. і заст. ред. г. «Червона Лубенщина» (м. Лубни, нині Полтав. обл.); у Полтаві — у г. «Робітник», завідувач відділу г. «Більшовик Полтавщини», співроб. ж. «Наше слово». Репрес. 1938. Реабіліт. 1957. Дебютував 1905 добіркою віршів в

альманасі «Перша ластівка». Згодом друкував поезії в антології «Українська муза», альманасі «Терновий вінок», зб. «Розвага», «Досвітні вогні», «З неволі», ж. «Рідний край», «Нова громада». У тюрмі 1909 написав хроніку «Спогади семінариста» // «ЛНВ», 1910, № 6–8. Автор зб. поезій «Відгуки життя» (1907), трагедій. повісті «Аш хаду» («Я стверджую», 1916; про минуле ногай. народу) і сатир. повісті «Непорозуміння» (1928), зб. гуморесок «Гей, не дивуйте...», «Роздайсь, море!» (обидві — 1927) і «Прейскурант отця Максима» (1929), п'єси-феєрії для дітей «Чарівна сопілка» (1923), п'єси «Праця» (1924, опубл. 1982 у Києві), роману-хроніки про боротьбу Червоної армії з денікінцями «Шурган» (К., 1932; 1969). У романі «Артезіан» (1934; опубл. у ж. «Вітчизна», 1974, № 5–9) показав зрушення у психології селянства на поч. 1930-х рр. У романі «Оборона Полтави» (1938) відображено боротьбу робітників проти ЦР і білогвардійців 1918 на Полтавщині. Писав також віршов. фейлетони, гуморески, епіграми, частівки.

Основні твори

Вибрані твори. Х., 1932; Твори. К., 1961; 1982. Т. 1–2; Артезіан. Оборона Полтави. К., 1977.

Рекомендована література

1. Ковінька О. Наш незабутній друг // Зоря Полтавщини. 1962, 27 листоп.;
2. Бойко Л. С. Пилип Капельгородський. К., 1982;
3. Його ж. Історико-революційна проза Пилипа Капельгородського. К., 1983;
4. Веленгурин Н. Филипп Капельгородский. Кубанские страницы // Веленгурин Н. Пути и судьбы. Краснодар, 1988.

[Л. С. Бойко](#)

Бібліографічний опис:

Капельгородський Пилип Йосипович / Л. С. Бойко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-9400>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).